

NOVI LIST

Izhaja vsak četrtek

UREDNIŠTVO IN UPRAVA:
34100 Trst, Ulica Martiri della
Libertà 5/I. Telefon 28-770.
34170 Gorica, Piazza Vittoria
18/II. Pošt. pred. (casella post.)
Trst 431. Pšt. č. r. Trst, 11/6464
Poština plačana v gotovini
T E D N I K

ŠT. 689

TRST, ČETRTEK 28. MARCA 1968, GORICA

LET. XVII.

Oskrunjena kraška pokrajina

Zadnje leto se je pri nas na Tržaškem mnogo govorilo o varstvu kraške pokrajine. O tem se je govorilo za »okroglimi mizami«, na predavanjih, v revijah, v časopisju. Storjeno pa je bilo zelo malo ali bolje rečeno — nič, da bi kraško pokrajino zares zavarovali pred tistimi, ki jo ogrožajo. O tem se lahko prepriča vsakdo, ki napravi kako lepo nedeljo sprehod po Krasu, seveda ne samo z avtomobilom, iz katerega vidi samo rob ceste, ampak peš ali s kolesom.

Lahko rečemo, da je postal vsak tretji grm na Krasu smetišče, posebno v bližini cest. Uganka je, odkod se vzame toliko ljudi, ki menijo, da je Kras predvsem za odlaganja smeti. To je tembolj čudno, ker vendar obstoja mestna smetarska služba, ki je dolžna odvažati iz mesta smeti. Toda nekateri tega menda ne vedo, zato naložijo kupe papirja in kartona, stare žimnice in »kahlice«, odslužene žimnice in grmade konzervnih škotel ter puste vse to kje na kakšnem kraškem travniku ali v gozdiču, najraje ob kolovozih, ki peljejo z glavne ceste. Nekateri odlagajo tam tudi razbite kuhinjske ploščice, odslužene kopalne kadi itd. Ti kupe smeti nudijo posebno zdaj, ko narava še ni začela cveteti in je Kras gol, ostudno sliko. Morda pa bi se le dalo doseči, da bi mestna smetarska služba enkrat na leto odpeljala kupe nesnage tudi s Krasa, saj jo clovažajo tja Tržačani, in očistila vsaj zdaj pred turistično sezono prostor ob tramvajski progi na Opčine, ki tudi pelje skozi gnusne kupe smeti in odpadkov.

Ali res ni mogoče določiti izmed več stotin tržaških policajev dnevno vsaj dva ali tri, da bi patrolirali po kraških cestah in nekoliko nadzirali, kdo dovažja smeti na Kras in na robove poti do njega? Morda bi se jim z nekoliko pažnje celo posrečilo zmanjšati število požarov, ki pustošijo Kras zlasti zdaj spomladi.

Nemarnost glede Krasa je pokazala tudi družba, ki je gradila naftovod, ali tisti, ki so odgovorni za njeno početje. Naftovod je že davno zgrajen, pa vendar se nihče ne pobriga, da bi zacelil rane, ki jih je gradnja zasekala v kraško pokrajino. Ravno skozi najbolj gozdnati in zeleni del Krasa se vleče grda zaseka, širša od avtomobilske ceste, in vendar nihče ne poskrbi, da bi jo zasejali s travo ali zasadil z mladimi bori ali brinjem. Zdaj, po dveh letih, je še vedno gola kot v začetku, razen da je tu pa tam pognal šop trave ali kakšna druga bilka. Vodstvo naftovodne družbe ali občina, ki je tudi odgovorna za ohranitev Krasa, saj je lastnica njegovega večjega dela, se menda zanašata na to, da se bo zaseka

DEMOKRATIZACIJA NA ČEŠKOSLOVAŠKEM

Po odstopu predsednika republike Novotnyja, ki je svojo visoko funkcijo odložil na pritisk novih vodilnih organov češkoslovaške komunistične stranke in zlasti na pritisk javnega mnenja, se lahko reče, da so na Češkoslovaškem prizadekar spada v pojem stalinizma, dosegli sedaj tudi viden zunanji uspeh. Da je bil odstop dosedanjega predsednika zelo pomemben, dokazuje sestanek v Dresdenu, do katerega je očitno prišlo na zahtevo sovjetskih državnih in partijskih voditeljev. Brežnjev in Kosigin sta ob podpori Ulbrichta in Gomulke zahtevala od Dubčeka in njegovih sodelavcev predvsem trdna jamstva, da bo Češkoslovaška kljub sedanjim globokim prenosom v partijski in državni strukturi ostala v sklopu vzhodnih socialističnih držav. Glede na zemljepisni, geopolitični položaj Češkoslovaške je razumljivo, da Sovjeti pozorno spremljajo razvoj dogodkov v tej državi, saj je jasno, da bi najmanjši odklon od njene dosedanje zunanje politike omajal ravnovesje sil v Evropi in s tem v živo zadel predvsem sovjetske interese.

Dubček in njegovi prijatelji prav gotovo niso imeli v Dresdenu lahke vloge, vendar so vztrajali pri svojih stališčih glede nadaljnega razvoja v svoji državi, ki bo gotovo imel določen vpliv tudi na zunanjo politiko, čeprav ni mogoče pričakovati kakih takojšnjih korenitih sprememb.

Dogodki na Češkoslovaškem so namreč izrazito notranjepolitičnega značaja ter so v zvezi predvsem z dvema osnovnima problemoma. Prvi problem se tiče vloge, ki naj jo ima komunistična partija v češkoslovaški družbi in državi, ali boljše spoznanja, da sovjetska pot v socializem ni primerna za vse dežele in države, da sovjetski vzor ni torej povsod veljaven in da zlasti ni veljaven za češkoslovaško družbo, ki

pač sama zarasla. A kdaj? Poleg tega so začeli brezvestni avtomobilisti takoj od začetka voziti po njej. To jim je zdaj onemogočeno zaradi kamenitih pregrad, toda vespistov to ne ovira bogve kaj. Stalno je mogoče videti v zemlji sledi njihovih gum.

Radovedni smo, če se bo le kje sprožila kakšna akcija, da se napravi vsemu temu oskrunjanju Krasa konec — da niti ne govorimo o veselih gradnjah stanovanjskih hiš vedno globlje v kraško naravo, npr. pri Velikem Repnu, pri čemer pa so krivi tudi domačini, ki prodajajo zemljo prišlekom, ki jim pač ni do varovanja kraške narave, ampak iščejo samo cenena stavbišča in mnogo prostora.

se po svoji kulturi, tradicijah in razvitosti ne more primerjati niti s predcaristično in niti s sedanjo rusko družbo. Gre za spoznanje, ki sicer ni novo in do katerega so prišli na primer Jugoslovani že pred 20 leti, a ki se je na Češkoslovaškem zaradi objektivnih razlogov komaj sedaj moglo uveljaviti.

Drug osnovni problem predstavljajo odnosi med Čehi in Slovaki, to je odnosi med dvema narodoma, med dvema nacijama, ki sta združeni v isti državi. Gre, kot je vsakomur že na prvi pogled razumljivo, za zelo kočljivo vprašanje, zlasti zato, ker se tiče narodov z visoko razvito državno zavestjo, katere komunizem z vsem svojim internacionalizmom v 20 letih ni omajal, temveč jo celo nehote razvil do takšne stopnje, da je nacionalno vprašanje postalo eden osrednjih problemov češkoslovaške družbe.

Kako bodo novi češkoslovaški voditelji rešili ta dva osnovna problema? Odgovor na to vprašanje danes ni lahek. Važna pa je v tej zvezi izjava predsedstva centralnega komiteja partije, iz katere je razvidno, da so že začrtane glavne smernice bodočega razvoja. Nova češkoslovaška vlada — je rečeno v izjavi — bo najvišji organ državne oblasti, ki bo imel tri naloge: z jamčiti državljanske svoboščine, določevati smernice zunanje politike in skrbeti za izvajanje reforme, ki teži k ozdravljenju narodnega gospodarstva z uvajanjem bolj liberalnih metod. Slovaška pa bo dobila vlado in parlament, ki bosta imela enake pristojnosti kot Češka, tako da bodo Čehi in Slovaki popolnoma enakopravni.

Medtem so prišle na dan nekatere podrobnosti o poteku sestanka v Dresdenu, med drugim obtožba Ulbrichta in Gomulke, ki sta gotovo govorila v imenu Sovjetov, češ da Češkoslovaška sabotira pomoč, ki jo socialistične države nudijo nerazvitim državam, to je državam tako imenovane tretjega sveta. Dubček je baje izjavil, da Češkoslovaška ni več pripravljena prispevati tolikšnega deleža kot do sedaj, to je nič manj kot tretjino celotne pomoči, ki jo socialistični tabor nudi nerazvitim državam.

Češkoslovaški dogodki so vsekakor zelo pomembni in simptomatični za celotni razvoj na Vzhodu in je treba pričakovati še novih sprememb v smeri demokratizacije in sprostitev predolgo dušenega političnega in sploh celotnega družbenega življenja. Upati je samo, da bo ta proces šel po poti evolucije, kar bo mogoče, če bodo prizadeti narodi lahko brez tujega vmešavanja reševali svoje probleme.

RADIO TRST A

• NEDELJA, 31. marca, ob: 8.30 Kmetijska oddaja; 9.00 Prenos sv. maše iz župne cerkve v Rojano; 10.15 Poslušali boste... Od nedelje do nedelje na našem valu; 11.15 Oddaja za najmlajše: »Črni gusar«. Napisal Emilio Salgari, prevedla in dramaturgizirala Desa Kraševc. Peti in zadnji del. Režira Lojzka Lombar; 12.00 Nabožna glasba; 12.15 Vera in naš čas; 12.30 Glasba po željah; 13.30 Nadaljevanje glasbe po željah; 14.30 Nedeljski vestnik; 14.45 Popevke za nedeljski popoldan; 15.30 »Vožnja v Osoje«. Kriminalka v enem dejanju, napisal Felix Lützkendorf, prevedla Vida Rudolf. Igra R. O., režira Jože Peterlin; 17.30 Prijatelji zborovskega petja; 18.00 Koncert v miniaturni; 19.15 Sedem dni v svetu; 20.30 Iz slovenske folklorne: Rado Bednarik: »Pratika za prvo polovico aprila«; 22.10 Sodobna glasba.

• PONEDELJEK, 1. aprila, ob: 11.40 Radio za šole (za srednje šole); 12.10 Pomenek s poslušavkami; 13.30 Priljubljene melodije; 17.20 Ne vse, toda o vsem; 17.40 Radio za šole (za srednje šole); 18.30 Iz Mozartovega in Vladovega opusa; 19.30 Postni govori: Rafko Valenčič: »Da bi svet veroval. Odnos kristjana do ateizma«; 20.50 Pripovedniki naše dežele: Ennio Emili: »Akrobati« prevedla Lelja Rehar.

• TOREK, 2. aprila, ob: 11.35 Sopek slovenskih pesmi; 12.00 Iz slovenske folklorne: Rado Bednarik: »Pratika za prvo polovico aprila«; 17.20 Slovenščina za Slovence; 17.40 Bruno Nice: Veliki pomorščaki: »Tehnika sodobne plovbe«, prevedel Gojmir Budal; 18.30 Koncertisti naše dežele. Sopranistka Ljuba Berce-Košuta. Matija Tomc: Gremo v Korotan, sedem koroških ljudskih pesmi. Anton Lajovic: Zalostna deklica; V mraku; 19.10 Plošče za vas, quiz oddaja, pripravlja Danilo Lovrečič; 20.35 A. Thomas: »Mignon«, lirski drama v treh dejanjih.

• SREDA, 3. aprila, ob: 11.40 Radio za šole (za prvo stopnjo osnovnih šol); 12.10 Liki iz naše preteklosti: »Karel Sirok« (Vinko Beličič); 17.20 Odvetnik za vsakogar; 17.40 Radio za šole (za prvo stopnjo osnovnih šol); 19.10 Zdravniška posvetovalnica; 20.35 Simfonični koncert.

• CETRTEK, 4. aprila, ob: 11.35 Sopek slovenskih pesmi; 12.00 Ruska revolucija po petdesetih letih: »Pesniki in rdeči oktober« (Silvio Bernardini); 17.20 Marija Kacin »Italijanska romantika«; 18.30 Sodobni italijanski skladatelji; 19.10 Pisani balončki, radijski tednik za najmlajše; 20.35 »Izgnubljeno pismo«. Igra v štirih dejanjih, napisal Ion Luca Caragiale. Igra R. O., režira Stana Kopitar; 22.35 Skladbe davnih dob Petra Schöfferja, Francesca Landina in neznanih skladateljev.

• PETEK, 5. aprila, ob: 11.40 Radio za šole (za drugo stopnjo osnovnih šol); 12.10 Gospodinja nakupuje; 17.20 Ne vse, toda o vsem; 17.40 Radio za šole (za drugo stopnjo osnovnih šol); 18.00 Beri, beri rožmarin zeleni, ljudski pevci in pesmi; 18.30 Koncerti v sodelovanju z deželnimi glasbenimi ustanovami; 19.00 Novele XX. stoletja: Josip Murn: »Človeška srca«; 19.30 Postni govori: Jošt Martelanc: »Ljubezen: srce krščanstva«; 20.35 Gospodarstvo in delo; 20.50 Koncert operne glasbe; 22.30 Komorne skladbe skladateljev naše dežele. Izvajata violinist Alfonso Mosesti in pianistka Wanda Leskovic.

• SOBOTA, 6. aprila, ob: 11.35 Sopek slovenskih pesmi; 12.00 Iz starih časov; 13.30 Semenj plošče; 15.00 Glasbena oddaja za mladino; 16.00 Avtoradio — oddaja za avtomobiliste; 16.15 Pregled slovenske dramatike. Pripravila Jože Peterlin in Josip Tavčar. Dvainsvajseta oddaja. Igra R. O., režira Jože Peterlin; 17.20 Dialog — Cerkev v sodobnem svetu; 17.40 »Edmond Rostand ob stoletnici rojstva« (Ivan Savli); 19.10 Družinski obzornik; 19.30 Sestanek s »Fansi«... srečanja z ljubitelji lahke glasbe; 20.35 Teden v Italiji; 20.50 »Žrtve spovedne molčečnosti«. Napisal Josef Spillman, dramaturgizirala Tončka Curk. Sesti del; 21.40 Vabilo na ples; 22.40 Za prijeten konec tedna.

„Kuge, lakote, vojske reši nas...!“

Ta starodavna prošnja iz litanij prihaja človeku na misel, ko bere novice o črni kugi, ki se je pojavila v Vietnamu. Kuga, lakota in vojska so šle že od davnih časov skupaj; ena sproži in pospešuje drugo, glavni vir vseh teh stisk pa je seveda vojna.

Kuga se je pojavila najprej v južnovietnamski provinci Tay Ninh, oddaljeni 80 km od Saigona. Kmalu je zadobila obseg epidemije in se začela širiti v smeri Saigona, kjer je nagnetenih na stotisoče beguncev, ki so pribežali iz provinc, kjer boji najhujše divjajo. Ti ljudje žive v zelo težkih razmerah, kjer je o kaki higieni komaj mogoče govoriti. Zato se zdravstvene oblasti boje, da bo zadobila kužna epidemija grozen obseg, če prodre do Saigona. Postavili so bloke na cestah, ki vodijo iz province Tay Ninh, vendar se je kuga vseeno razširila mimo blokov in prodrla že v provinco Hau Ngha, ki leži še bliže Saigonu.

Črna kuga je v endemičnem stanju doma ob reki Mekong. Od časa do časa izbruhne močnejše, vendar jo v normalnih razmerah z modernimi zdravili hitro omeji. Zdaj to ni bilo mogoče, ker je nedavna ofenziva gverilcev pretrgala preskrbo z zdravili prav v hipu, ko je glede na letni čas najnevarnejše, da se kuga pojavi. Kot poročajo, ima ameriška vojska na razpolago dovolj cepiva proti kugi, toda to cepivo za južnovietnamsko civilno prebivalstvo skoro ne pride v poštev, ker je potrebno dvakratno cepljenje. V sedanjih kaotičnih razmerah v Južnem Vietnamu pa takega cepljenja v dveh delih ni mogoče organizirati. Poleg tega imajo preprosti Vietnamci strah pred bolnišnicami in obdrže rajši svoje kužne bolnike doma ali jih celo odpelejo iz bolnišnice. Doma pa bolniki seveda okužijo celo družino.

Na srečo je baje sorazmerno malo smrtnih primerov, kakšna petina od vseh obolenih. Glavne prenašavke kuge so podgane, ki jih kar mrgoli v vietnamskih mestih in vaseh, in bolhe, ki jo prenašajo od podgan na ljudi. Zato so začeli zadnje dni z veliko akcijo uničevanja bolh s prahom proti mrčesu. Vendar pa je opaziti pri oblasteh vseh dežel na Daljnem vzhodu določeno pasivnost do vseh preventivnih ukrepov proti kugi. To je pač tisočletna stiska, na katero so tako navajeni kakor na klimo in se jim zdi, da se ji prav tako ni mogoče izogniti kakor usodi.

Če upoštevamo, da kljub kugi boji niso prenehali in da je ves sistem preskrbe z živili in zdravili razrvan in delno ohromljen, potem si pač ni težko predstavljati, v kakšnih razmerah živi danes vietnamsko ljudstvo po zaslugi vseh svojih domačih in tujih odreševavcev in osvobojevalcev.

—0—

MASA V SLOVENŠČINI

Prejšnjo nedeljo so bili vsi verniki prijetno iznenadeni, ko so med pridigo označili, da se bo celotno besedilo pri maši bralo na glas in v materinem jeziku vernikov. Mašnik je bral v slovenščini tudi stalni del ali kanon ter posvetilne molitve pred povzdigovanjem.

Določilo o vseh mašnih molitvah v jeziku vernikov je sprejel II. vatikanski cerkveni zbor že 4. decembra 1963. Do splošne uvedbe je pa prišlo šele v nedeljo, ki je zato prava zgodovinska prelomnica v cerkveni liturgiji. Vernik more zdaj siediti mašniku z besedo za besedo.

Zdaj pa je postal obisk »slovenske« maše za slovenske vernike v mestih res tudi prava dolžnost, ker je lahko poprej šel h katerikoli drugi, ker so bile povsod latinske.

Šklenjen krog rasizma

Ime rodezijskega ministrskega predsednika Iana Smitha velja za pravi sinonim za besedo rasizem. In vendar Ian Smith nekaterim še ni dovolj rasist. Eden glavnih dosedanjih predstavnikov njegove stranke, Len Idensohn, je te dni izstopil iz Smithove vlade, češ da uganja Smith »zahrbtno integracijo s črnici«. Len Idensohn ustanavlja zdaj lastno stranko, ki bo napravila, kot je izjavil, »konec Smithovi neznosni mehкости s črnim prebivalstvom.« Namen nove stranke je čimprej uvesti dosledno zakonodajo tipa »apartheid«, s katero baje Smith vse predolgo okleva.

Zanimivo pri vsem tem je to, da je Len Idensohn Jud in ravno Judje so bili, kot znano, v moderni dobi največje žrtve rasizma. Krog rasizma se je torej v Rodeziji zdaj sklenil.

—0—

IZRAEL SE KAZE MOCNEGA

V Izraelu je parlament v torek ponovno izvolil za predsednika republike 79-letnega Zahmana Shazarja.

Napetost med Izraelci in Jordanci se po izraelski kazenski odpravi pretekli teden nadaljuje v še ostrejši obliki in več kot verjetno je, da bo prišlo do novih spopadov, če arabski teroristi ne bodo prenehali z atentati, kar pa se zdi malo verjetno.

Vse pa tudi kaže, da si bo Izrael dokončno obdržal vsa lani zasedena ozemlja, ker se Arabci nočejo pogajati. Več izraelskih politikov in generalov se je že izrazilo v tem smislu. To pa bo dalo Izraelcem dovolj prostora, da postanejo za trajno močna država na Bližnjem vzhodu, z mnogo milijoni judovskega (priseljenega) prebivalstva.

POPRAVI

Tiskarski škrat je napravil v zadnji številki Moshia Dayana za arabskega generala. Na žalost Arabcev pa je Dayan seveda še vedno izraelski general in mu tudi že gre na bolje.

»USPEH« PARLAMENTARNE PREISKAVÉ O MAFIJI

Pred petimi leti je bila ustanovljena v Rimu parlamentarna komisija, ki je imela nalogo izvesti preiskavo o mafiji na Siciliji in Kalabriji. Zdaj je predsednik te komisije, bivši senator Donato Pafundi, končno objavil »rezultate« preiskave — na sedmih tipkanih straneh, »na katerih pa ni absolutno nič povedano«, kot pripominja neki ugledni severnoitalijanski dnevnik.

Preiskava se je izkazala kot popoln bluf.

TEDENSKI KOLEDARČEK

31. marca, **nedelja**: Benjamin, Modest
1. aprila, **ponedeljek**: Bogomila, Hugon
2. aprila, **torek**: Franc, Gojmir
3. aprila, **sreda**: Zarko, Rihard
4. aprila, **četrtek**: Izidor, Dorislav
5. aprila, **petek**: Vinko, Irena
6. aprila, **sobota**: Ivo, Celestin

Izdajatelj: Engelbert Besednjak • Glavni urednik: Engelbert Besednjak • Odgovorni urednik: Drago Legiša • Tiska tiskarna »Graphi« — Trst, ulica Sv. Frančiška 20 — telefon 29-477

Zanimive polemike v jugoslovanskem tisku

V zadnjih treh mesecih je že ponovno prišlo do polemike med ljubljanskim in beograjskim tiskom zaradi gospodarsko-političnih vprašanj. To ni sicer nič dramatičnega, vendar pa predstavlja neko novost v tisku sosednje države, ki se je zdel doslej enoten v svojem obravnavanju takih vprašanj.

Prva taka polemika se je vnela ob novem letu zaradi znanih »limitov«, druga pa februarja, ko je objavil beograjski časnikar J. Pjević v »Borbi« članek »Kam od teka 13,3 odstotka družbenega proizvoda«, s podnaslovom »Posamezni republiški funkcionarji in tisk v Ljubljani trdijo, da dohodki za proračun federacije iz Slovenije neupravičeno hitro rastejo.« V njem je skušal Pjević, po mnenju slovenskega tiska, prikazati stvari tako, kakor da Slovenci oziroma slovenska republika neupravičeno kritizirajo dajatve, ki se zdijo samo njim previsoke, in da nastopajo proti federaciji. Pjeviću in »Borbi« odgovarja tudi zadnja številka slovenske revije »Teorija in praksa«, ki jo izdaja Visoka šola za politične vede v Ljubljani. V članku, ki je podpisan V. T., je rečeno med drugim:

ČISTI RAČUNI

»Če bi pisec (Pjević, op. ur.) izhajal iz čistih računov, potem to jasno pomeni, da kritiziranje, nestrinjanje z ukrepi zvezne administracije ne more pomeniti hkrati tudi kritike federacije. Kajti federacija jugoslovanskih narodov je nekaj čisto drugega kot konkretni ukrepi, predlogi, usposobljenost zvezne uprave. Kritike, uperjene na račun neustreznih zakonov in predpisov, nenehnega spreminjanja zakonodaje, izjemnosti po šele sprejetem zakonu, so kritika slabega dela, zelo škodljivih slabosti sploh, ne pa kritika federacije. In če kdorkoli navaja neznane, doslej neobjavljene podatke tudi o drugih materialnih odnosih, če poskuša razgrniti kopreno okrog »limitov« in pokaže na razliko med besedami in dejanji, lahko le koristi nadaljnemu razvoju naše samoupravne družbe in odnosov med jugoslovanskimi narodi. Po-

doba odnosov, skrbi, zavzetosti, s katero želi zvezna administracija zavarovati koristi gospodarstva, postane takoj drugačna, tudi čistejša, čeprav za koga manj prijetna, kadar jasno povemo, da je poleg javno razglašene skrbi sprejeta še vrsta navidezno manj pomembnih predpisov, ki pa vsi srkajo denar iz gospodarstva. Morebiti so ti očitki prehudi, toda ne moremo se znebiti vtisa, da nekdo, ki bi želel ribariti v kalnem, namenoma burka čisto vodo, da bi laže in uspešneje metal trnek. Nehote se vsiljuje vprašanje: »Komu moraš stopiti na rep, da zacvili... Borba?«

ODGOVOR IZ MAKEDONIJE

Ljubljanski dnevnik »Delo« z dne 26. t. m. pa ponatiskuje članek iz makedonskega dnevnika »Nova Makedonija« v odgovor beograjskemu dnevniku »Politiki«, ki je tendenciozno poročal o nedavnem obisku predsednika izvršnega sveta SR Slovenije,

Staneta Kavčiča, v Makedoniji, kjer je bil gost tamkajšnjega političnega vodstva. Dopisnik omenjenega beograjskega lista Petar Popović si je pri tem pomagal z »izjavami«, ki so jih baje dali neki neimenovani »funkcionar skupščine Makedonije« in neki pravtako neimenovani »funkcionar izvršnega sveta Makedonije«, da bi z njimi podkrepil svoje stališče oziroma verodostojnost svojega dopisa. »Nova Makedonija« je tako tendenčno poročanje, ki skuša povzročiti motnje v odnosih med republikami in narodi v Jugoslaviji, ostro zavrnila.

V njenem odgovoru je rečeno med drugim: »...to je poskus sugeriranja, češ da so te izjave koncepcija republiškega političnega vodstva. Hkrati pa ta zaključek potrjuje ali neinformiranost avtorja ali pa njegovo neobjektivnost in zlonamernost. Neinformiranost, ker so uradna stališča drugačna in jasno izrečena, zlonamernost pa, ker poskuša na tak način polemizirati s tovarišem Stanetom Kavčičem o vpraša-

(Nadaljevanje na 7. strani)

Robert Kennedy - kandidat demokratov?

Javljajo, da je senator Mc Carthy sklenil, da ne bo kandidiral za demokratskega kandidata za predsednika republike, v prid Roberta Kennedyja. Robert Kennedy ima v programu tudi pogajanja z Vietkongom za mir v Vietnamu, v nasprotju s predsednikom Johnsonom, ki se noče pogajati z gverilci, ampak samo z vlado v Hanoju, kar je doslej glavna ovira za mirovna pogajanja. Kennedy meni, naj bi bil zastopan Vietkong v južnovietnamski vladi.

Tudi verjetni republikanski kandidat Nixon najavlja v bistvu miroljuben program glede Vietnama. Skušal bi doseči pogajanja z nasprotniki v Vietnamu.

—0—

VELIKANSKI HOTEL V BOHINJU?

V vsem slovenskem tisku se je vnela burna debata o namenu ravnateljstva ljubljanskega hotela »Lev«, da postavi velikanski hotel blizu cerkvice sv. Janeta v Bohinju, na najlepšem koščku slovenske zem-

lje, ki ga še niso pokvarile zazidave. Hotel so hoteli začeti graditi že aprila, a zaradi ostrih protestov javnosti, ki se boji za lepote Bohinja, bodo morali verjetno z gradnjo počakati. Gre za to, kdo bo zmagal — komercialisti ali ljubitelji lepe gorenske narave.

—0—

V Gradcu in v Burgenlandu (na Gradiščanskem in ne v »Gradišču«, kot so pisali nekateri slovenski listi) so bile v nedeljo občinske volitve. Zmagali so socialisti, četrta je Avstrijska ljudska stranka razvila veliko propagando, da bi si spet priborila Gradec.

Za novega pariškega nadškofa je imenoval papež monsignora François Martya. Star je 64 let ter je bil doslej podpredsednik stalnega sveta francoskih škofov, prelat delavskih duhovnikov in nadškof v Reimsu.

F. J. * 9 SMRT V POMLADI

Gosto vejevje je v začetku zadrževalo naliv, toda kmalu je začelo kapljati od vej in kaplje so se hitro strnile v curljajoče vodne nitke. Opustili so iskanje in se stisnili pod nagnjeno deblo debelke bukve. Fanta sta v naglici nagrabila nekaj listja, ki je bilo pod vrhno plastjo še suho, da so sedli nanj. Nad seboj so razgrnili šotorsko krilo, ki sta ga imela s seboj, toda bilo je ozko, namešnjeno le dvema. V začetku so se še šalili in smejali, toda počasi jih je prevzela mračnost narave in so utihnili. Le kadar se je zabliskalo, da se je gozd zasvetil v pošastni blede svetlobi, sta dekleti od strahu vzkliknili. Z vej je vedno bolj curljalo, vodni curki so škropotali po šotorskem platnu in se zbirali v pregibih v majhne luže. Kadar se je kdo premaknil, so se izlile na zemljo ali pa komu za vrat. Dekleti sta bili tenko oblečeni in dež ju je bil že nekoliko zmočil. Začeli sta drgetati. Stisnili so se še bolj skupaj, da bi jim bilo topleje, in fanta sta ju prisilila, da sta oblekli njuna vetrna jopiča. Janez ju je skušal razvedriti s pripovedovanjem zgodbic, toda dekletoma ni bilo do smeha in zato je kmalu spet utihnil. Slišati je bilo le še enakomerni šum dežja. V gozdu je postalo skoro temno.

Tine je sedel ob Majdi. Kadar se je zabliskalo, se je v strahu stisnila k njemu in mu skrila obraz na ramenu. Pri tem je

začutil na licu ščegetajoči dotik njenih las in njih prijetni vonj. Ob tem dotiku ga je spreletelo kakor slutnja neznane sreče. Šotersko platno ji je razmršilo lase, ko je sključena sedela ob njem, prizadevajoč si, da bi zavzela čim manj prostora, ter si vlekla krilo čez kolena, da bi si zavarovala gole noge pred hladom. V tej kretnji je bilo nekaj izrazito ženskega in preprostega, kar je bilo v nasprotju z njenim ljubljanskim naglasom in izbranstvo v obleki; spominjalo ga je na kretnje bosih kmetic, ko vedrijo pod borovjem kraj njiv.

Počasi je bliskanje in grmenje nekoliko ponehalo; neurje se je oddaljevalo. V gozdu je postalo svetleje. Tudi dež je včasih skoro prenehal, toda že naslednji trenutek je spet močneje zaškropotalo po listju in deblih. V gozdu je ostro zadišalo po namočeni zemlji, po praproti in drevesnem listju. Ta ostri, sveži vonj se je Tineu spajal z vonjem dekličinih las in telesa. Začutil je, da ne bo nikoli več pozabil te ure. Vonj mokre zemlje in praproti ga bo vedno spomnil nanjo.

Prvi sončni žarki so stkali po mokrem mahu in sivih, od dežja potemnelih skalah bledeozlate ornamente, ki so vsak hip izginjali in se spet pojavljali, kakor so oblaki prekrivali sonce. Še vedno je rosilo in v daljavi je še pogrmevalo, toda ptiči v gozdu so se začeli spet oglašati. Sklenili so nadaljevati pot. Vkljub šotorskemu krilu so bili mokri, tako da jih je v hladnem vetru, ki je zavel po gozdu, mrazilo. Tine in Majda sta hodila spredaj. Deklica je bila nekam resna in tiha.

»Ste žalostni?« je vprašal.

(Dalje)

9 Tržaškega

Nekaj lepih prosvetnih prireditev

Slovensko tržaško občinstvo je pretekla dva dni ponovno pokazalo, kako so mu pri srcu ljudske prireditve. V soboto je gostoval v Finžgarjevem domu na Opčinah glasbeni ansambel »Rokovnjači« iz Ljubljane, v rojanskem Marijinem domu pa Dramska skupina s Koroške z Vombergarjevim »Martinom Krpanom«, v nedeljo so Rokovnjači nastopili popoldne v Bazovici, zvečer pa v Dolini. Na Opčinah je bila ob odhodu župnika Silvanija spet v Finžgarjevem domu prosvetna slovesnost, v Gorici pa so Korošci v Katoliškem domu igrali Martina Krpana. Na vseh šestih prireditvah je občinstvo napolnilo dvorane in pokazalo navdušenje prav za te vrste ljudsko prosvetnega dela.

Naj omenimo najprej predstavo Vombergarjevega »Martina Krpana«, s katero so gostovali koroški igralci v soboto v Rojanu, v nedeljo pa v Gorici.

Odlika Vombergarjeve dramatizacije je v tem, da je v celoti ohranil Levstikovo zgodbo, a jo je vendar, kot spreten dramatik, sprožil v dialog in ji dal dramski napon. Pri tem pa je ohranil zelo pristen eLevstikov jezik, oziroma izraz, ki ima v celoti v sebi svežost in ljudskost. Tudi odražajo vsi nosilci zgodbe tisti pridih pravljčnosti takrat, ko misli preprosti človek na daljnji Dunaj in odražajo pridih realnosti, ko živi in govori kmet iz svojega lastnega sveta.

Predstavo je zreziral znani prosvetni delavec na Koroškem, Vinko Zaletel. Dal ji je nekako slovesni, za naš občutek skoraj prepočasen ritem, ki mu ga je najbrže narekoval koroški gledavec, ker morda tu in tam težko in počasi razume jezik. Na Koroškem so igrali v koroškem narečju, pri nas pa so se poslužili knjižnega jezika, kar je zahtevalo od vsakega igralca precejšnjo zahtevo. Predstava je v celoti ugajala in občinstvo je svojo zahtevnost odmisliło spričo poznanja razmer, v katerih je dozorela predstava.

Predvsem je treba poudariti, da so bili vsi tipi te zgodbe zelo zadeti in da so igralci v celoti ustvarili tisto vzdušje, ki ga je imel v mislih Levstik, ko je povest pisal in Vomebrgar, ko jo je dramatiziral.

Posebej je treba omeniti mogočno postavo in siguren nastop Martina Krpana, prefinjeno in doživeto podano cesarico, ljubko podobo cesarične Marjetice in dvorno podobo cesarja kot si ga je predstavljaval slovenski človek nekoč. Zelo posrečen je bil Brdavs s svojim pažem, in nekateri ministri.

Tako v Trstu kot v Gorici je predstava zelo dobro uspela.

Zelo lep uspeh so imeli tudi »Rokovnjači« kot se imenuje narodno glasbeni ansambel študentov iz Ljubljane. Iz svojih instrumentov, ki so lepo ubrani, izvabljajo same narodne melodije, razen tega imajo tudi solista, mladega Leona, ki poje ob spremljavi godcev ter duet, ki prav tako poje Avsenikove, pa tudi lastne kompozicije.

(Nadaljevanje na 7. strani)

—0—

IZJAVA SLOVENSKE LEVICE

V zvezi s pisanjem v Primorskem dnevniku z dne 23. 3. 1968 in z vestmi v Katoliškem glasu z dne 21. 3. 1968 ter v Novem Listu z dne 21. 3. 1968 o sporazumu za prihodnje volitve med Slovensko levico in Slovensko skupnostjo izjavljamo, da so vesti neosnovane.

V Slovenski skupnosti se samo govori o »odprtju na levo, kjer naj bi bilo dovolj mesta tudi za slovenske demokratične socialiste«; v resnici moramo ugotoviti, da bodo napravili premik na skrajno desnico, če bodo postavili na čelo liste — kakor menda nameravajo — predstavnika novega Slovenskega ljudskega gibanja.

Med Slovensko levico in Slovensko skupnostjo smo imeli informativen razgovor in do danes ni prišlo do nobenega sporazuma. Kakor vse kaže Slovenska levica nima interesa, da bi šla s Slovensko Skupnostjo na prihodnje volitve.

Dne 23. 3. 1968 smo imeli informativen razgovor tudi s predstavniki P. S. U., kjer je prišlo do zaključka, da bi se v prihodnjih dneh mogli sestati in proučiti možnost eventualnih konstruktivnih odnosov.

Odbor Slovenske levice

—0—

Kar zadeva »Novi list«, povemo, da smo objavili samo to, kar smo zvedeli iz prvega vira. O ostali vsebini te izjave si dovoljujemo samo pripomniti, da se nam zdijo politične ocene in zlasti napovedi v kričečem nasprotju s programskimi izjavami Slovenske levice, ki so bile objavljene tudi v našem listu. Zato ne vemo, ali gre za spodrsrljaj ali za še ne popolnoma razčiščene pojme. Na vsak način bi morala Slovenska levica te probleme natančneje pojasniti naši javnosti.

Uredništvo

PRVE KANDIDATNE LISTE

V ponedeljek, 24. t. m., so bile vložene na sodišču v Trstu prve liste kandidatov za novo poslansko zbornico in novi senat. Tudi pri teh volitvah so prvi prišli v volilni urad na sodišče komunisti, tako da bo njihov znak prvi na glasovnici. Za poslansko zbornico kandidirajo: Mario Colli, Gastone Millo, Jole Burlo in Albin Skerk. Za senat so komunisti predložili listo skupno s socialproletarci. V prvem okrožju kandidira inž. Roberto Costa, v drugem pa prof. Paolo Sema.

Drugo mesto na glasovnici za volitve v poslansko zbornico pripade misovcem, tretje pa republikancem. Rok za vlaganje kandidatnih list poteče 4. aprila.

Ostale stranke sicer še niso predložile list, vendar imajo v glavnem že pripravljene sezname kandidatov in potrebno dokumentacijo. Demokristjani so sporočili, da bodo ponovno kandidirali oba dosedanja poslanca, Belcija in Bologna, za senat pa bo kandidiral v obeh okrožjih vseučiliški profesor Medi. Združeni socialisti so za nosilca liste za poslansko zbornico določili ministra za zunanjo trgovino Giusta Tolloya; ostali kandidati so Dulci, Fogher in Dušan Košuta. Za senat kandidira v prvem okrožju dr. Teiner, v drugem pa prof. Apih.

Beneška Slovenija

Dreka:

CUDNA SMRT

Prejšnji torek je vznemirila vso okolico žalostna novica, da je zginil z doma 63-letni Anton Krajnik. Bil je kmečki gospodar in tudi občinski svetovavec.

Pravijo, da so ga k čudnemu koraku dovedli družinski prepiri zaradi težavnih gospodarskih razmer. Tisto jutro je šel še k maši. Ko je prišel domov, so se vnele besede. Mož se je jezen umaknil v gornje prostore, kjer se je preoblekel v vsakdanje. V kuhinji je še vrgel denar po tleh in je zavpil, da gre in da se ne bo več vrnil.

Ko ga do večera ni od nikoder bilo, so domači zagnali vik. Začeli so ga iskati orožniki in vsi vaščani po vseh grapah tja do državne meje. Nikjer ni bilo sledu za njim. Šele v ponedeljek so našli njegovo truplo v neki jami komaj 150 metrov od domačega dvorišča. Orožniki zdaj bolj natančno raziskujejo vzroke njegove smrti.

Cedad:

NOVO ŽUPANSTVO

Cedad se po pravici ponaša s takimi redkimi zgodovinskimi ostalinami, kot jih najdeš le v malokaterem mestu. Nikakor pa se ni moglo to starinsko mesto ponašati s svojim županstvom. Mislimo zaenkrat na mestno stavbo, ne na upravo kot tako.

Dolgo so mestni očetje ugibali, kje naj bi postavili novo občinsko hišo. Nazadnje so se odločili, da bo stala na istem mestu kot prejšnja. Občinske urade so začasno že preselili sem ter tja po mestu, ker bodo hišo kmalu začeli podirati. Nova občinska palača bo stala 117 milijonov lir, ki jih bo zakladno ministrstvo kmalu nakazalo.

Prav tako bo prispevalo ministrstvo javnih del za vzdrževanje občinskih cest v Ah-tenu. Vlada bo dala en milijon lir. S tem pa ne bodo še vse ceste v redu.

Openski župnik msgr. Natal Silvani odhaja v pokoj

V nedeljo zvečer so se Openci zbrali v Finžgarjevem domu, da izrečejo besede priznanja in še enkrat pokažejo svojo naklonjenost svojemu župniku, monsignoru Natalu Silvaniju, ki odhaja v pokoj.

Svojo hvaležnost in priznanje za njegovo dolgoletno požrtvovalno dušnopastirsko delo so mu izrekli tako otroci, v imenu katerih je spregovoril mali Tonček Trento, kot odrasli, katerih čustva je izrazil prof. Ivan Sosič.

G. župnik se je zahvalil za ta in druga voščila in hvaležna priznanja ter poudaril, da sicer res odhaja v pokoj, da pa to ne pomeni, da se za stalno poslavlja od Open-cev. Tudi znanprej bo rad prihajal med nje in se počutil domačega med njimi.

Te njegove besede je pozdravilo prisrčno ploskanje.

Potem je zanimivo pripovedoval o svoji duhovniški življenjski poti in o svoji ljubezni do duhovniškega poklica, pa tudi o svojih izkušnjah. Povedal je, da je rad pastiroval med Openci.

Potem mu je zapel cerkveni pevski zbor, nastopil pa je s slovenskimi ljudskimi motivi tudi orkester mladih »Pleiades«. Končno so bili vsi prisotni povabljeni na kozarec vina in prigrizek, kjer se je nadaljeval prisrčni razgovor med g. župnikom in njegovimi hvaležnimi farani, ki mu želijo mnogo zadovoljnosti pri uživanju zasluženega pokoja, veliko zdravja in veselja ter da bi se še pogosto vračal med nje.

VOLILNI KANDIDATI

V ponedeljek je bil vložen na goriškem sodišču prvi kandidatni seznam za bližnje volitve. Vložili so ga za senat združeni komunisti in socialni proletarci. Kandidat pa je dosedanji senator Adelio Albarello, ki je doma iz veronske pokrajine. Missini so predložili kot svojega kandidata za senat odvetnika Alda Bonija iz Tržiča.

Komunistična stranka je objavila tudi imena poslanskih kandidatov za volilno okrožje Gorica, Videm, Belluno. Na seznamu je tudi Marija Selli, ki je doma z Livade v Gorici.

Združeni socialisti kandidirajo v parlament med drugimi sovodenjskega župana Jožeta Češčuta.

Za deželne volitve bodo komunisti, kot so sporočili, kandidirali med drugimi dosedanjega svetovavca Jožeta Jarca. Združeni socialisti pa Marka Waltritscha iz Gorice.

POKRAJINSKI SVET

Jutri se bodo zbrali naši pokrajinski svetovavci k redni upravni seji. Spored dnevnega reda je precej dolg. Najprej bo treba odobriti proračun za leto 1968. Razpravljali bodo tudi o novem sedežu za zavod gluhonemih. Iz stare stavbe, ki je bila postavljena še v Staničevi dobi pred sto leti, se bo šola preselila v sodobno urejene prostore; kdaj, to je pa šele vprašanje.

Na dnevnem redu je tudi ureditev pokrajinskih turističnih cest, med temi tudi ceste iz Sovodenj mimo Peči v Rupo, ob kateri se je porajalo že toliko različnih mnenj.

OBCINSKA JAVNA DELA

Na zadnji petkovi seji je sprejel goriški občinski odbor več načrtov, ki se tičejo javnih del v mestu. Naštetimo nekatera, ki bodo služila domačinom in turistom.

Sem spada prav gotovo topografska tabla goriškega mestnega okrožja s svetlobnim označevanjem; če išče tujec ali domačin, kje je ta ali druga ulica, pritisne na gumb poleg imena in barvana lučka mu jo pokaže. Taka tabla bo postavljena pred ljudskim vrtom na oglu Dantejeve ulice.

Nadalje so mestni očetje sklenili, naj se popravi Neptunov vodnjak sredi Travnika. Ta Pacassijev vodnjak je postal že značilnost trga in mesta. Tujci se pred njo radi fotografirajo kot pred Markovo cerkvijo v Benetkah. Zato je prav, da se ta stari goriški spomenik popravi. Stroški bodo znašali samo poldrugi milijon lir.

Se enkrat tolikšna vsota pa bo potrebna za pripravo odrů na gradu. Služil naj bi poletnim prireditvam na zunanem grajskem dvorišču. Postavljen je bil že pred leti za opere in pevske nastope ter je privabil dosti tujcev v mesto. Potem so ga pa iz neznanih vzrokov opustili. Dolga razprava se vrti tudi okoli podiranja in zidanja zgradb v srednjem mestnem delu, okrog ulic Marconi in Roma.

Pred stolnico še vedno nagaja vsem stavbnim načrtom veliko vogalno poslopje, kjer je imel svoj čas Batjel svojo prvo delavnico koles. Stavbo bi že zdavnaj morali podreti, ker ovira prav pred stolnico vsako sodobno gradnjo. Za sedaj pa ne bo nič, ker je poslopje pod spomeniškim varstvom zaradi nekkih arkad in križnih hodnikov.

Ta ovira pa baje ne prehaja v poštev pri Edlingovi palači v ulici Roma, kjer je ime-

la svoj sedež demokristjanska stranka. Nameravajo jo podreti, čeprav je palača po slogu in obsegu v okras tistemu mestnemu delu.

Krepko se nadaljujejo, za enkrat še podiralna dela pri veliki stavbi starega uršulinskega samostana, nato šole »Favetti« v ulici Roma, kjer bo stala deželna palača. Ves srednji mestni del od Travnika do županske palače, ki je bil še pred dvajsetimi leti ves zaprt, bo kmalu pokazal novo in moderno lice.

Rupa:

KRIZA NASE ZEMLJE

Splošno je znano, da ne najdemo v Rupi in v sosednih vaseh skoro nobenega kmeta več, ki bi bil res samo kmetovavec; to se pravi, ki bi se preživljal samo z zemljo. Na Peči morda lahko naštejemo dva ali tri take. Več jih je seveda v Sovodnjah, ker je pač vas večja, sorazmerno smo pa tam kot drugod.

Vzrok za ta pojav so tovarne in razna industrijska podjetja, ki jih je vedno več in jih imamo kar pred nosom. O kaki brezposelnosti pri nas ne moremo več govoriti, pač o čedalje večji »krizi« zemlje, ki nam je bila nekoč vse. Danes najdemo že vsepovsod opuščeno zemljo. V tem primeru menda nudi edino izjemo vas Štandrež. Reči moramo, da naši ljudje zemljo še vedno obdelujejo, kolikor pač morejo in utegnejo po delovnem urniku v tovarnah. Kljub temu prizadevanju naših »pol kmetov pol delavcev« je nastal nov problem, ker ni na razpolago oračev. Zato se je marsikje v naši okolici zavleklo sajenje krompirja, pa tudi druga dela na njivah.

Ker pa ima vsaka stvar svojo dobro in slabo plat, moramo tudi tu pripomniti, da se je tudi pomanjkanju oračev odpomoglo. Prihajajo s svojimi stroji tudi z onstran meje, sicer ne vemo, kako bi šlo. Obenem je to nov dokaz, kako je potrebno sodelovanje sosedov ob meji.

Podgora:

»PASARELA«

Če drugače ne, se sliši ime naše vasi, pravzaprav goriškega industrijskega predmestja vsake štiri ali pet let, ko se napovedujejo nove volitve. Takrat se vse stranke in njih kandidati spomnijo tudi na Podgoro, pravzaprav na njeno znano »pašarelo« čez Sočo. Zato nam nikar ne zamerite, če spet govorimo o njej. Saj nismo mi krivi, ampak tisti, ki nam soško pašarelo mečejo v kotel kot volivni gulaž.

Doslej je že šlo nekaj volitev mimo, pa se še ni skuhal. To pot pa pravijo, da se bo. Goriški občinski odbor je namreč sprejel v petek — joj, če ni to nesrečen dan — načrt, da se bo »pašarela« čez Sočo prav zares začela popravljati. Določili so tudi že vsoto, in sicer 36 milijonov lir. S tem denarjem in če je kaj dobre volje bi pa zares tisti mostiček že lahko popravili ali bomo morali čakati še dvoje volitev?

Štandrež:

GROBOVI SO TUDI NASI

V žalostnem spominu so še tisti časi, ko je fašizem prepovedal slovenska imena na grobovih dragih rajnih. V obupu smo te-

Iz Goriške

daj vzklikali s pesnikom: »Naši več niso niti grobovi«. Hoteli smo imeti vsaj pokopališča naša.

Zdaj smo pa spet pri tem, da nam skušajo vzeti domače pokopališče. V zvezi z mestnim regulacijskim načrtom in zdravstvenimi načeli naj bi se ukinilo štandreško pokopališče. Razširilo pa naj bi se mestno na Mirenski cesti, ki bi služilo tudi Štandrežcem.

Naši farani so pa skoro vsi brez izjeme proti tej nameri. Pokopališče je odraz naše vere in tudi naše narodnosti, pa naj kdo to imenuje čustvenost ali kako drugače. Svoje zavedne in verne prednike ter očete imamo radi med seboj in tudi mi bi radi našli zadnji počitek ob njihovi strani.

Zato naj pokopališče ostane, kjer je že, tudi ko bo že prenapolnjeno. Vsaj kot kraj pietete. Novo pokopališče za našo faro pa se mora dobiti v štandreškem območju in ne kje drugje.

Takšne so naše zahteve in želje. Veseli nas, da so uvidevni občinski možje tega mnenja. Tisti pa, ki mislijo drugače, pa naj ne hodijo lovit k nam volivne glasove.

Vrh:

ZVEZA S SVETOM

Vrhovci smo se vedno pritoževali, to pa že v prejšnjih časih in pod nekdanjimi županstvi, da smo sicer »na vrhu«, a po krivdi javnih oblasti bolj spodaj. Naše nerganje je bilo tudi nekoliko upravičeno, ker smo imeli šolo razddrapano, zvonove na kolih, ceste v samih luknjah, da smo bili sicer sredi sveta, a od njega odrezani.

Zdaj pa je že nekaj naših želja izpolnjenih in moramo to tudi našim občinskim možem priznati. Predvsem, da se je končno uredila cesta iz Gaberij na Vrh. Dolgo časa se je podjetje ukvarjalo z njo. Pred dnevi jo je še asfaltiralo in dokončalo. Na Vrh se lahko sedaj pripelješ tudi iz Sovodenj in ne samo iz doljanske strani. S svetom imamo zdaj kar dobre zveze.

Lažji dohod na Vrhovsko planoto, eno najbolj razglednih v naših krajih, bo koristil tudi turizmu, ki bi se prav lahko razvil na tem kraju. Saj ne manjka ne naravnih lepote, ne zgodovinskih spomenikov. Manjka pa najbrž osebne pobude. Ta pa mora priti iz nas samih!

Tržič:

NOV MESTNI DEL

Tržiški mestni svet je odobril novi urbanistični načrt, ki predvideva popolnoma novo naselje na gričevnatem pobočju pod sedanjim gradom. Na razpolago je 130.000 kvadratnih metrov površine; od teh 73.000 za zasebnike, ki si nameravajo tam zgraditi stanovanjske hiše. Predvidenega je prostora za 600 stanovanj. Občina bo nudila zasebnikom zemljišče po 5000 lir za kvadratni meter.

V novem mestnem naselju, ki bo imelo kakih 2200 prebivavcev, bodo zgradili tudi dve šoli, cerkev, dvorano, kavarno, pošto. Vsa ta dela bodo med drugim zahtevala okrog 730 milijonov lir stroškov, ker bo treba razširiti tudi železniški podvoz in položiti vodno in kanalizacijsko omrežje.

Poskrbljeno je tudi, da se ohrani kraški značaj novega mestnega dela v Tržiču.

IZ KULTURNEGA ŽIVLJENJA

Koncert slovenske zborovske pesmi

Človeški glas je tisto glasbilo, ki je imelo od nekdaj največji vpliv na človeka, ker se je ob njem po asociaciji v poslušalcu najbolj živo razgibalo njegovo duševno življenje.

Zato ni čudno, če je človek nekdaj posvečal petju svojo pozornost, saj je že primitivni človek izražal svoja doživljanja s petjem, in tako dela tudi današnji človek. Človeški glas mu nadomešča glasbilo v najrazličnejših duševnih razpoloženjih in prilikah. Da je vse to rodilo zahtevo po umetnem petju, je razumljivo. Če v zgodnji dobi so nastajale pevske šole, kjer so se pevci učili pevske umetnosti. Iz takih stremiljenj je bila umetniška pozornost posvečena poustvarjanju tudi na področju zbornega petja, ki je doseglo visoko umetniško stopnjo, kar nam dokazujejo mednarodna tekmovanja pevskih zborov.

Temu zgledu skušajo slediti tudi pevski zbori naše pokrajine. V soboto je nastopilo v Kulturnem domu devet zborov.

Otroški pevski zbor Glasbene Matice z Opčin in iz Trsta, ki šteje 43 malih pevcev, je zapel pod vodstvom Nade Zerjalove Potočnikovo »Zvonikarjeva« in dve ljudski pesmi »Svetlo sonce se je skrilo« in »Črni kos«. Radostno so se razlegale te pesmi pridnih pevčkov.

Mešani zbor »Rdeča zvezda« iz Saleža-Zgonika, ki ga vodi Janko Obad, je s čustvenostjo in lepo ubranostjo zapel Sattnerjevo »Po zimi iz šole«. Sledili sta še Vodopivčeva »Naročilo« in Krekova »Pogovor z domom«. Za tem je nastopil dekliški zbor Glasbene Matice pod vodstvom Nade Zerjalove, ki je zapel Kuharjevo priredbo »So ptičke zbrane« in dve Vrabčevi »Sem deklica vesela« in »Jutrjanja« z dobro intonacijo kljub temu, da vežba ta zbor komaj par mesecev. Zerjalova je pesmi tudi spremljala na klavirju.

Moški zbor »Valentin Vodnik« iz Doline, ki ga vodi Ignacij Ota je zapel najprej Venturinijevo »Rožici«, potem Pregljevo »Prelepa je Selška dolina« in Jerebovo »O kresu« z okusnim in umerjenim predvajanjem; zbor je discipliniran in lepo ubran.

Moški zbor »Slavec« iz Ricmanj, ki ga vodi Vlado Svava, je zapel Bučarjevo »Tam, kjer pisana so polja«, Prelovčev »Doberdob« in dirigentovo pesem »Dobil sem pisemce«. Zbor kaže glasovno uravnovešenost, točno intonacijo in fino dinamiko. Svava je vešč in agilen pevovodja, ki je dosegel s svojim zborom doslej že zelo zadovoljive uspehe, kljub temu da deluje šele par let.

V drugem delu spreda je nastopil moški zbor »Oton Zupančič« iz Standreža, ki ga vodi Franc Lupin. S toplim čustvom in fino dinamiko je zapel Gregorčev »Bleda luna«, »Kaj ti je deklica«, Volaričev »Na pleš« in Bučarjevo »Plenice je prala«. Zbor sestavljajo skoraj sami mladi pevci, kar je zelo razveseljivo.

Moški zbor »Kras« iz Dola - Poljane je zapel pod vodstvom Pavline Komelove Bučarjevo »Majolčico«, Kernjakovo »Se že sveti beli dan«, Ocvirkovo »Rožici« in Maroltovo »Moja kosa«. Zbor je sicer maloštevilen, vendar pa kaže pevsko vztrajnost in viden napredek od nastopa do nastopa. Tudi moški zbor »Vasilij Mirk« iz Proseka - Kontovela stalno napreduje. Njegov dirigent Ignacij Ota je pevski esteta, ki ljubi najboljše dinamične odtenke in izlušči iz vsake skladbe pravo jedro. V študiju je natančen in dosleden poustvarjalec. Zbor je predvajal Mirkovo »Katricico«, Otovo priredbo »Zgebljena lebjezen«; Merkujevo beneško ljudsko pesem in Vrabčev »Bratci veseli vsi«, ki so žele veliko odobravanje.

Spored je zaključil odlični mešani zbor »Jacobus Gallus«, ki je pod vodstvom Ubalda Vrabca zapel Oskarja Deva »Strašno grmi in se bliska« ter tri Vrabčeve: »Dober večer, ljubo dekcle«, »Bratci veseli« (ki so tokrat doživeli prvo izvedbo!) in znamenito »Polko«. Vrabec je mojster vokalnega stavka in njegov zbor krasno napreduje. Kakor vedno, tako je tudi tokrat odnesel palmo in bil navdušeno sprejet. Hvaležno občinstvo je vse sodelujoče nagradilo s trajnimi aplavzi. K. S.

Četrta številka „Literarnih vaj“

Malokdo ve, da izhaja v Trstu slovenska revija, ki bo prihodnje leto dopolnila dvajsetletnico. Ali bolje rečeno, to ve samo naša dijaška mladina, kajti ta revija je njena — torišče, na katerem se uveljavljajo mladi s svojimi prvimi literarnimi in publicističnimi poskusi. To so »Literarne vaje«. Marsikdo, ki je objavil svoje prve črtice, pesmi ali članke v »Literarnih vajah«, igra danes že vidno vlogo v našem kulturnem in zlasti literarnem življenju ali v publicistiki.

»Literarne vaje« so tako tista naša zamejska revija, ki izhaja že nadalje. Za to se ima zahvaliti predvsem tudi vztrajnosti in požrtvovalnosti svojih urednikov iz vrst profesorjev-vzgojiteljev. Zda ureja »Literarne vaje« profesor Martin Jevnikar, odgovorni urednik je dr. Josip Tavčar, izdajateljica pa dr. Neda Jevnikar.

Tudi najnovejša, četrta letošnja številka zvesto odraža vedro mladostno vzdušje, ki preveča našo dijaško mladino. To razpoloženje se odraža predvsem v celoletni povesti »Cvet trnovske gimnazije«, ki jo piše Alenka Rebulca. Glede na to, da je avtorica še prav mlada, je povest napisana naravnost presenetljivo zrelo, z razgibano, napeto pisateljsko tehniko in tudi vsebinsko zanimivo. Zgodba se dogaja v nekem imaginarnem kraju Trnovo, katerega pa bralcem najbrž ne bo težko točneje lokalizirati. Če bi povest ne razodevala značilne

psihologije mladostnikov in če bi ne naleteli tu pa tam na naivno psihologijo in stereotipno frazeologijo srednješolcev in njihovih še bolj ali manj abstraktnih predstav o ljudeh in življenju, bi lahko rekli, da se tudi odraslemu pisatelju ne bi bilo treba sramovati takega pisanja; a le težko bi ga preželi s tako prisrčnostjo in prikupnostjo, s tako svežino in zanosom.

Kar zadeva ostalo vsebino, nas preseneti prevod Pasternakove pesmi »Februar«, ki ga je napravila neka dijakinja klasične gimnazije, podpisana samo s psevdonimom. Izvirne pesmi sta prispevala Janja s klasičnega liceja in Marij Čuk z učiteljskega. Vse tri pesmi so seveda še začetniške, vendar preseneti tu uja tam kak izviren verz ali misel, npr. v Čukovi pesmi »Vasica mala«.

Sestavke literarnega značaja, ki se prav prijetno bero in razodevajo tudi literarni talent, so objavili v tej številki tudi Mirjan Kapelj, Marija Widmar, Aleksander Zupančič in Magda Jevnikar, publicistične in reportažne pa Ana Babič, Marij Čuk, Sergij Tavčar, Alenka in Marija Križmančič. Anonimen je humoristični prispevek »Obupana srca«, ki ni brez smisla za pravi humor in duhovitost.

Profesor Martin Jevnikar ocenjuje na koncu 10. zvezek »Slovenskega biografskega leksikona«, »Trinkov koledar« za prestopno leto 1968 in novi roman Marijana Marolta »Rojstvo, ženitev in smrt Ludvika Kavška«, ki je izšel v založbi Svobodne Slovenije v Buenos Airesu.

Tudi to številko so lepo okrasili z linorezi dijakov sami. Lep barvni linorez z motivom pustnih šem za prvo stran je izdelala Nadja Ambrožič.

—0—

PREDVELIKONOČNO RAZMISLJANJE

V dneh 30. in 31. marca bo za slovenske izobražence v Trstu »predvelikonočno razmišljanje« s priložnostjo za velikonočno spoved in obhajilo. V soboto 30. marca ob 20. uri bo pobožnost v kapucinski cerkvi na Montuzzi v kapeli desno spredaj. Sodelovala bosta p. Miha Zužek, ki bo imel tudi pridigo o »Socialni dimenziji pokore«, in p. Gabrijel.

V nedeljo ob 10. uri bo sv. maša v kapeli šolskih sester pri Sv. Ivanu, ul. delle Doccie 34. Ob 11.15 bo razmišljanje »Krščanski paradoksi«, ob 12.45 skupno kosilo, ob 15.30 nadaljevanje dopoldanskega razmišljanja, nato razgovori.

Kapucinski pater Gabrijel bo spovedoval od 1. do 13. aprila vsak dan od 17. do 19. ure v kapucinski cerkvi na Montuzzi, prva spovednica desno. Tisti, ki bi želeli v nedeljo ob Velikonočnem razmišljanju kositi pri šolskih sestrah, prosimo, da to telefonsko sporoče tajnici DSI gđc. Julki Strancarjevi, tel. 742-108.

Vljudno prosimo točnost.

Društvo Slovenskih izobražencev

„Trinkov koledar“ za leto 1968

Pred kratkim je izšel v Gorici »Trinkov koledar za prestopno leto 1968«. Natisnila ga je tiskarica Budin, uredil pa ga je znani zgodovinar in etnograf ter publicist Rado Bednarik. Prikupna knjižnica majhnega, žepnega formata vsebuje mnogo etnoloških, etnografskih, folklornih, zgodovinskih, zemljepisnih, jezikoslovnih in drugih zanimivosti in podatkov o rojakih pokojnega monsignora Trinka, Beneških Slovincih. Poleg značilne Trinkove fotografije, ki vam kaže duhovnega očaka deželice pod Matajurjem v njegovih poznih letih, najdemo natisnjeno pesem, katero mu je poklonil za god pesnik in pisatelj Alojzij Remec, ko je bil še v goriškem bogoslovju. To je moralo biti — po ugotovitvah profesorja Bednarika — v razdobju o dletu 1907 do 1909, preden je odšel Remec študirat pravo na Dunaj.

Nekdo, ki se je podpisal s psevdonimom P. Pac, pa je objavil precej obširen spis pod naslovom »Moje prvo srečanje z Ivanom Trinkom«. Ta spis nam zelo dobro in plastično prikaže neke Trinkove osebnosti, ampak tudi okolje, v katerem je živel in deloval, zlasti njegove ljudi. Rado Bednarik pa je objavil Trinkovo pismo, ki ga je našel v korespondenčni mapi pokojnega župnika in nekdanjega državnega poslanca v Rimu Virgilija Šče-

ka. S tem pismom se je Trinko uprl ideji, da bi njega kandidirali za goriškega nadškofa. Pismo dokazuje njegovo skromnost. V njem je rečeno med drugim: »Govorilo se je res (in ne brez podlage), da bi mu (namreč nadškofu Sedeju) nasledoval jaz. To bi bil pravi in vsestranski absurdum. Sprvič sem se smejal; pozneje sem se prestrašil; pa sem napravil take korake in izjave, da ni bila več mogoča moja kandidatura.« To je bilo, kot pripominja prof. Bednarik, leta 1925.

Izmed ostale vsebine naj navedemo samo naslednje članke, ki pokažejo vsebinsko pestrost Trinkovega koledarja: »Slovenski duhovniki Beneške Slovenije med vojno 1940-45«, »Starodavna cerkev z oltarjem Bandimice in salvno »banko«, o sejnih v Cedadu, o slovenskem petju ob Nadiži, o Črnem vrhu v Benečiji, članek Ivana Rejca »Domači kraji pod Matajurjem«, Cerkev sv. Kvirina ob Nadiži, o nedavno umrlem prijatelju Beneških Slovincov inženirju Josipu Rustji, Nekaj pisem Ivanu Trinku-Zamejskem, Pravljica o smrti ob Nadiži in pod Kaninom, v narečju, ki jo je objavil, sodeč po psevdonimu, znani slovenski etnograf; objavljenih pa je tudi nekaj pesmi beneško-slovenskih pesnikov in raznih koristnih podatkov za bravce.

ŠPORT MED NAŠO MLADINO

V nedeljo se je začelo žensko odbojgarsko prvenstvo B lige. Na njem nastopajo kar tri slovenske ekipe in sicer: v C skupini BOR, v D pa Sokol in Breg.

BOR je svojo prvo tekmo odigral proti hitrim in zelo vigranim odbojkaricam ekipe Bollita iz Bergama. Borovke so sicer zmagale, vendar svojih navijačev niso zadovoljile. Posebno v prvem setu so igrale zelo živčno in nekoncentrirano. Ta set so zato tudi morale predati nasprotnicam. Šele v naslednjih so sčasoma uredile svoje vrste in predvsem po zaslugi odlične Pavletičeve končale tekmo s 3:1 v svojo korist.

Tudi Breg je dosegel zmago, čeprav proti šibki ekipi Porzio. Z igro, ki so jo predvajale Brežanke, še ne moremo biti zadovoljni. Največjo hibo so pokazale predvsem v slabih servisih in v slabem podajanju. Zmagale so sicer kljub temu s 3:1.

Se najboljšo igro je v nedeljo pokazal nabrežinski Sokol, pa čeprav je proti zelo močnemu AGI-ju iz Gorice precej gladko izgubil. Nabrežinke trenira bivša borovka Norči Zavadlav, z nji-

mi pa igra letos tudi zelo dobra in izkušena Nadja Svab, ki je prav tako dolgo let igrala za BOR. Tako Norči kot Nadja sta Sokol znatno ojačili in to se je na nedeljski tekmi tudi poznalo.

Edi Košuta

Prejeli smo:

IZJAVA ŠZ »BOR«

V zvezi z vestmi v tisku in po radiu glede kandidatur za politične volitve želimo, da vzamete na znanje naslednje pojasnilo:

»Športno Združenje „BOR“ ne pripada nobeni politični stranki in svari, naj nihče ne izrablja njegovega imena v volilne svrhe.

Zgražamo se, da je bilo Športno Združenje „BOR“ predmet tako lahkomišelnega izkoriščanja.

Športno Združenje „BOR“ ima v svoji sredi ljudi različnih političnih prepričanj in zato sodi, da so mu take vesti samo v škodo in prav gotovo ne koristijo tisti enotnosti, po kateri bi vsi morali težiti.«

Odbor Š. Z. „BOR“

ZANIMIVE POLEMIKE V JUGOSLOVANSKEM TISKU

(Nadaljevanje s 3. strani)

njih, o katerih so se politični krogi v Makedoniji izrazili zelo jasno. Morda je avtorju potreben tak način zato, da bi izrazil svoja mnenja?! — Za konstruktiven dialog, pri kakršnem vztraja naša družba, ni potrebno iskati načinov, ki lahko vnašajo nezaupanje in škodujejo informiranosti javnosti ter njenim naporom pri reševanju družbeno-gospodarskega in političnega razvoja in ki ovirajo tekoče diskusije in med-republiški dialog. Takšen način pisanja zasluzi, da ga javna beseda in profesionalna etika zavržeta in obsodita celo tedaj, kadar je na straneh uglednega časopisa. In četudi se sklada z »računsko tablico« časopisa »Politika«!

Ta zanimiva politična polemika v jugoslovanskem tisku, ki pomeni hkrati izraz različnih konceptov o nadaljnjem poteku gospodarske reforme in drugih reform, ki jo morajo spremljati, npr. upravnih in zakonodajnih, se bo gotovo še nadaljevala. Iz nje je razbrati, da branita beograjska dnevnikarja bolj ali manj preživele birokratske koncepte, medtem ko se slovenski in makedonski tisk in politični krogi zavzemajo za doslednejše uveljavljanje samoupravljanja tudi na ravni republik.

Nekaj lepih prosvetnih prireditev

(nadaljevanje s 4. strani)

cije v narodnem tonu. Kakor pa imajo te vrste ansambli že navado, tako tudi »Rokovnjači« pripovedujejo in igrajo med glasbenimi točkami vesele dovtipe in jih dramizirano posredujejo občinstvu, da se od srca nasmeje.

V Bazovici je bil nastop »Rokovnjačev« združen z nastopom domače mladine, ki je pripravila prav za včerajšnji dan tako imenovani »Dan staršev«. Z nastopom domačega otroškega pevskega zbora, z recitacijami in z govorom dr. Draga Štoke je dobil nastop glasbenega ansambla iz Ljubljane nekako domače obeležje in je prireditev v celoti prav lepo uspela.

»Rokovnjači« so zvečer svoje gostovanje na Tržaškem zaključili z nastopom v Dolini, kamor so privabili prav tako lepo število domačinov.

Na Opčinah se je poslovil od faranov msgr. Natal Silvani, ki odhaja kot openski župnik v pokoj. Farani so mu ob tej priliki pripravili v Finžgarjevem domu nad uro in pol obsežen prosvetni spored. Nastopil

je openski cerkveni pevski zbor pod vodstvom pevovodje Maliča in je zapel več narodnih, cerkvenih in umetnih pesmi. Na sporedu so bile deklamacije, nastop go dalnega ansambla »Pleiades«, ki je ob tej priliki igral samo narodne melodije in prav zato žel obilo odobravanja. Poslovilni govor je imel prof. Ivan Sosič, nakar se je poslovil tudi msgr. Silvani. Celotna prireditev je bila prisrčna. Openci pa so napolnili Finžgarjev dom tudi ob tej priliki do zadnjega kottička.

Nedeljski popoldan je bil tudi v Gorici razgiban z gostovanjem Korošcev. Martin Krpan je tudi Goričane pritegnil in navdušil, tako da so koroškimi igralcem izrazili navdušen pozdrav.

—0—

PROSVETNO DRUŠTVO TABOR — OPČINE

V nedeljo, 31. marca, ob 17. uri v Prosvetnem domu na Opčinah. Nušičeva veseloigra Gumb, folklorni plesi, pevski koncert.

Gostuje prosvetno društvo Slovenec iz Boršta
Vljudno vabljeni.

Dvorana bo ogrevana.

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO — TRST

V četrtek, 5. aprila bo ob 20.30 v Gregorčičevi dvorani v Trstu, ul. Geppa 9/II redni letni občini zbor. Dnevni red: izvolitev predsednika; poročila; razprava; volitve; razno. ODBOR

SLOVENSKO PLANINSKO DRUŠTVO

Letos bo v šoli alpinističnega odseka uvedenih nekaj novosti, ki bodo izpolnile pripravnik-alpinista. Lekcije bodo obsegale teorijo in prakso. Teoretični pouk bo v Gregorčičevi dvorani in bo obsegal predavanja raznovrstne vsebine. Praktične vaje bodo v Glinščici in bodo trajale 5 nedelj, z naslednjim programom:

PLEZALNI TEČAJ

TEORETIČNI DEL:

V nekaj predavanjih bo predelano sledeče gradivo s pomočjo filmov in diapozitivov: pomen alpinizma, telesne in duševne lastnosti alpinista; osebna in tehnična oprema alpinista; gore, torišče alpinističnega delovanja; sestava gorskega sveta, flora, favna, orientacija, meteorologija, objektivne in subjektivne nevarnosti, osnove prve pomoči, literatura.

PRAKTIČNE VAJE bodo v Glinščici pet dopoldnevov. Popoldne bo neobvezna vadba in kondicijski trening.

Tečaj se bo zaključil s skupnim izletom v Zahodne Julijce, kjer bodo izkušeni alpinisti vodili tečajnike na prvi vzpon. Na vrhu bo sprejem tečajnika med alpiniste-pripravnike s tradicionalnim veselim obredom.

Spomini iz prve svetovne vojne

■■■ 88 ■■■■■ V RUSKEM UJETNISTVU ■■■■■ Inž. J. R. ■■■

Sopovabljenici so pridno segali po jedeh in so jim teknile. Teknile pa so tudi psu, ki se je valjal pri mojih nogah in čakal, da mu je priletel kakšen kos. Kolikor so drugi zajeli z vilicami, toliko je dobil tudi on, jaz pa sem žvečil kruh, ki je bil dober. Ko so bile duše nekoliko privezane, se je dvignil učitelj in držal govor dneva: »Zla usoda nas je združila, a namen je bil dober. »Gaspadin« Serjoža je želel porazdeliti svojo srečo tudi na povabljenca, a na mesto sreče deli z nami svojo bol. Ta bol pa ne sme biti velika, ni nobenega razloga, saj otrok je bil bolan in je bolje, da ga je Bog vzel, kot da bi hiral. Ona dva pa sta še mlada in bosta že poskrbela, da bo ta lepa ekonomija imela dediča. A ne samo enega, več jih mora biti. Glejte gospodinjjo, saj je kot rožica. Kaj govorim? Ne kot rožica, kot lepa velika roža. Skoraj bi

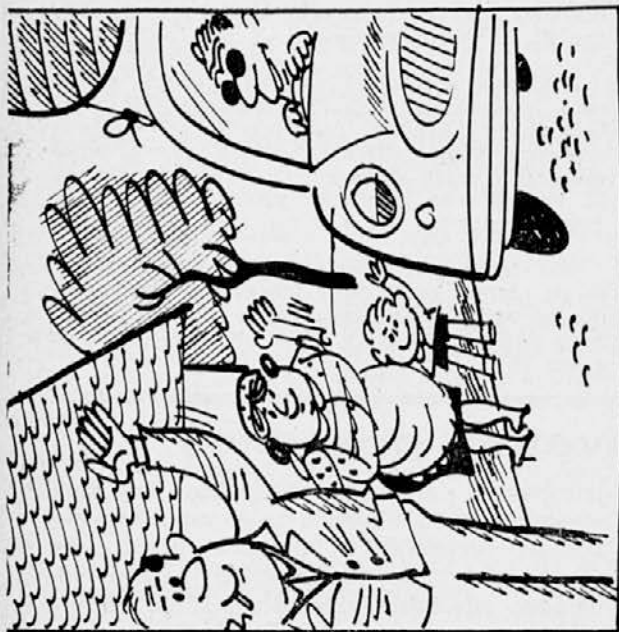
rekel, da celo malo prevelika in pretežka. Najbrž bi bilo za njo bolje in bolje tudi za zarod, če bi težo zmanjšala vsaj za pud, a še bolje bi bilo za dva. Seveda, takih jedi kot so danes na mizi, si ne bi smela pripravljati, ker predobro ješče nosečnice pojedó zdravje tudi lastnega zaroda. Kaj bom naprej pravil? Naša Eufemija je dovolj inteligentna in zato, gaspadà napivam na zdravje in srečo Eufemije in Serjože z željo in globokim prepričanjem, da bomo danes leto zopet povabljeni v to prijazno hišo, ki bo takrat štela enega družinskega člana več.«

Vsi smo vstali in trkali s kozarci z gospo Eufemijo in gospodom Serjožom, ki je imel solze v opek. Spili smo do dna, poklonili se trupelcu pod sv. Nikolajem in se poslovili. Pri večerji sem pojedel še pol obroka kaše. (Dalje)

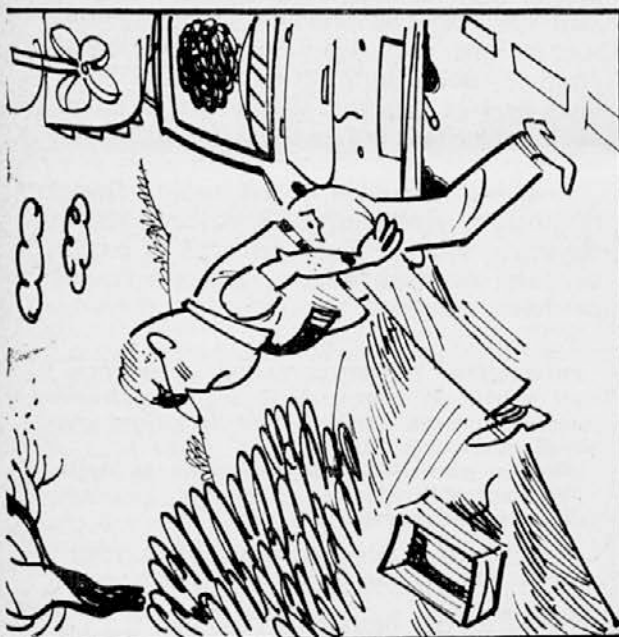
BIMBO BIMBO BIMBO BIMBO

Piše MILE MIRNIK
Riše MARJAN BREGAR

10

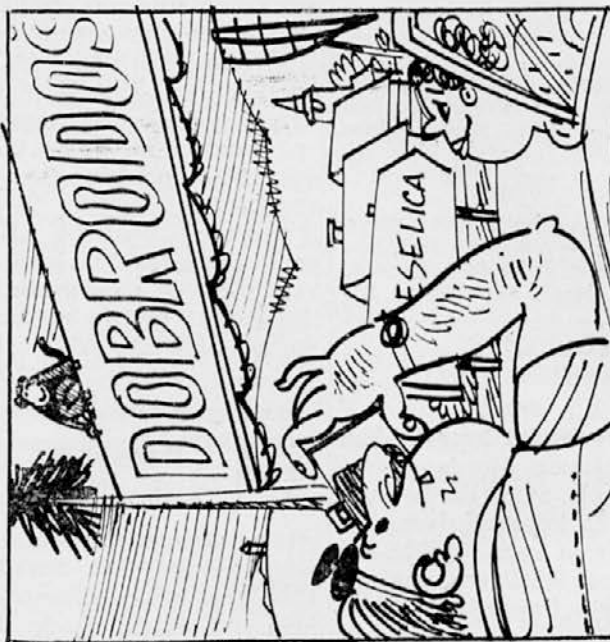
Potem se je spomnil vrvice, ki je molela iz prtijažnika. Odprl je prtijažnik — in iz njega je skočila opica! Prava opica! Pošteno se je ustrašil. Ko se je spet zavedel, opice ni bilo nikjer več. Zgimila je v grmovje, je pomislil in odpeljal dalje. In vso pot poslej se je čutil, kako prijazni so ljudje v tej deželi: vsakdo, ki ga je srečal, mu je prijazno mahal in se smejal.

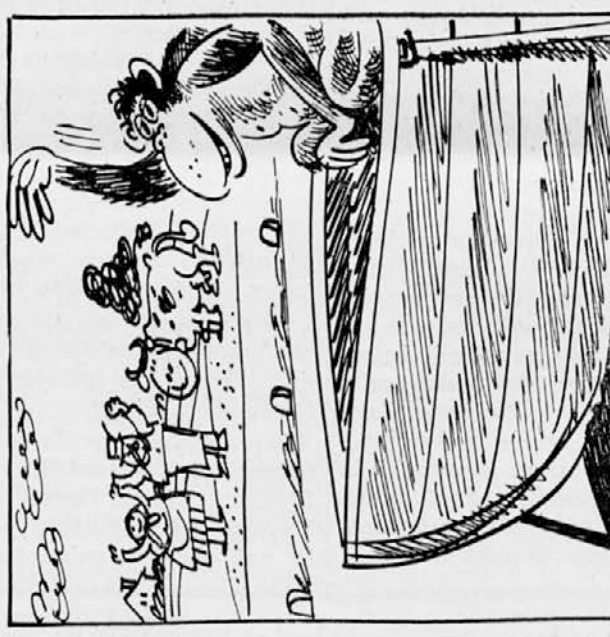
mu je čudno ropotanje za avtomobilom nazadnje le zazdelo sumljivo. Pregledal je kolesa — nič. Pogledal je še izpuh — in opazil zabojček, privezan na vrstico, molečo iz prtijažnika. »To so pa čudne šale,« je zagodrnjal, odrezal vrstico, brcnil zaboj s ceste in odpeljal dalje. Ampak ropotalo je še zmerom. Ne več tako močno in na drug način — ampak ropotalo je. Še enkrat je ustavil, dobro pregledal ves avtomobil, zlezal podenj — nič.

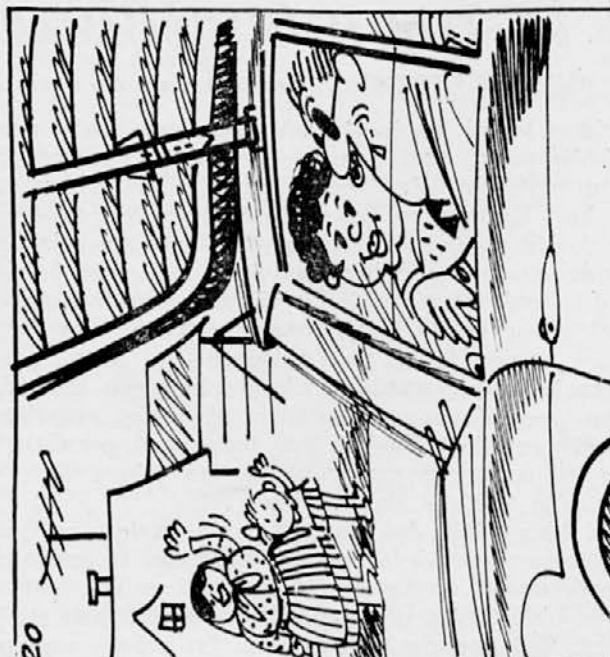
19. Bimbo se vpiše v suhozemsko mornarico
Janez je kmalu uvidel, da tujevega avtomobila ne bo več dohitel. Ustavil je, prislonil kolo k obcestnemu drevesu in žalosten sedel v travo. Bimbo je za zmerom proč — in z njim petdeset jurjev nagrade, da ne govorimo o pravem zaresnem šotoru, ki bi ga kupil za teh petdeset tisočakov! Nekaj kilometrov pred njim je ustavil tudi tujec, ki se

tom in ga fotografiral. »Vidiš, pa opica sedi na njem, prav taka, kakor je bila tista v avtomobilu,« je še rekel ženi, preden je pognal in odpeljal dalje. Tokrat je bil njegov čoln na stirehi prazen, kajti Bimbo se je takoj, ko je avto ustavil, zavhtel iz čolna na slavolok. Nekaj mulcev se je zapodilo, da bi ga ujeli, ampak še preden so prilezali polovice mlaja, je Bimbo že doli. Stekel je v vas in izginil v drevju na vrtu, kjer je bila veselica.

Bimbo se je medtem ponosno vozil v čolnu na stirehi in dostojanstveno ozdravljaj ljudem, ki so mu mahali in se mu smejali. Tujec pa je začel voziti počasi, da je še on lahko pomahal in se nasmehnil vsakomur, ki se je ob cesti ustavil in mahal za njim. Čez cesto se je bočil velik slavolok z napisom DOBRODOSLI, ob njej pa je stal kažipot z napisom VESELICA, usmerjen v vas ob cesti. Tujec je ustavil pred kažipo-

20. To je pa res vesela dežela
»Kaj nisem rekel, to je pa res vesela dežela,« je rekel tujec. »Poglej, vsakdo, ki ga srečamo, nam pomaha in se nam prijazno nasmehje. Tako se skrbi za turizem, vidiš! Ta dežela ima še veliko bodočnost, še bodo ljudje do tujcev zmerom tako prijazni in gostoljubni, kakor so do nas!« In z ženo sta se zapletla v dolg pogovor o tej prijazni in veseli deželi.